ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2021/38

od 15. siječnja 2021.

o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) U svojim zaključcima od 16. rujna 2019. u vezi s preispitivanjem Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP ([1]) Vijeće se obvezuje razmotriti donošenje odluke o potvrdama o krajnjem korisniku za izvoz malog i lakog oružja (SALW) i pripadajućeg streljiva.

(2) U Zajedničkom stajalištu 2008/944/ZVSP navodi se da se dozvole za izvoz izdaju samo na osnovi pouzdanog prethodnog poznavanja krajnjeg korištenja u zemlji krajnjeg odredišta. U Zajedničkom stajalištu 2008/944/ZVSP također se navodi da se pritom uobičajeno zahtijeva temeljito provjerena potvrda o krajnjem korisniku ili odgovarajuća dokumentacija i/ili neki oblik službenog odobrenja koje je izdala zemlja krajnjeg odredišta.

(3) Zajedničkim pristupom kontroli krajnjih korisnika u pogledu SALW-a i pripadajućeg streljiva širom Unije smanjit će se rizik od preusmjeravanja, stvoriti ravnopravni uvjeti i povećati jasnoća za obrambenu industriju i njezine klijente u pogledu relevantnih zahtjeva.

(4) U ažuriranom Priručniku za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP koji je Vijeće potvrdilo 16. rujna 2019. navedene su najbolje prakse u području potvrda o krajnjem korisniku.

(5) U Strategiji EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva donesenoj 19. studenoga 2018. Vijeće se obvezuje razmotriti donošenje odluke o potvrdama o krajnjem korisniku za izvoz SALW-a uzimajući u obzir rad Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u tom pogledu.

(6) Odlukom Vijeća (ZVSP) 2020/979 ([2]) podupire se razvoj međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom kojim bi se omogućilo neovisno potvrđivanje ili certificiranje usklađenosti s otvorenim međunarodnim standardima za sigurno i zaštićeno upravljanje nacionalnim zalihama SALW-a i streljiva.

([1]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme, (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

([2]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2020/979 od 7. srpnja 2020. o potpori razvoju međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom u skladu s otvorenim međunarodnim standardima (SL L 218, 8.7.2020., str. 1.).

(7) U skladu s člankom 21. stavkom 3. drugim podstavkom Ugovora o Europskoj uniji, Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. U tom pogledu Vijeće uzima u obzir, između ostalog, svoju Uredbu (EZ) br. 428/2009 ([3]) te uredbe (EU) br. 258/2012 ([4]) i (EU) 2019/125 ([5]) Europskog parlamenta i Vijeća.

(8) U zaključcima Vijeća o stajalištu EU-a u pogledu borbe protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem s obzirom na Treću revizijsku konferenciju za preispitivanje provedbe Akcijskog programa UN-a u vezi s malim i lakim oružjem (SALW), koje je Vijeće donijelo 28. svibnja 2018., poziva se na promicanje primjene potvrda o krajnjem korisniku u okviru kontrole izvoza SALW-a.

(9) U Akcijskom programu Ujedinjenih naroda (UN) za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima, koji je donesen 20. srpnja 2001., države sudionice obvezuju se donijeti i provesti odgovarajuće zakone, propise i administrativne postupke kako bi osigurale učinkovitu kontrolu izvoza i provoza SALW-a, uključujući upotrebu autentificiranih potvrda o krajnjem korisniku te učinkovite pravne i provedbene mjere.

(10) U Ugovoru o trgovini oružjem, koji je Opća skupština UN-a donijela 2. travnja 2013., navodi se da država izvoznica nastoji spriječiti preusmjeravanje prijenosa konvencionalnog oružja, prema potrebi, procjenjivanjem sudionika u izvozu, zahtijevanjem dodatne dokumentacije, potvrda i jamstva, neodobravanjem izvoza ili drugim odgovarajućim mjerama.

(11) U Programu održivog razvoja UN-a do 2030. potvrđuje se da je suzbijanje nezakonite trgovine SALW-om potrebno za ostvarenje mnogih ciljeva održivog razvoja, uključujući one koji se odnose na mir, pravdu i snažne institucije, smanjenje siromaštva, gospodarski rast, zdravlje, rodnu ravnopravnost i sigurne gradove. Stoga su se u cilju održivog razvoja 16.4. tog Programa sve države UN-a obvezale da će znatno smanjiti nezakonite financijske tokove i nezakonite tokove oružja.

(12) U programu UN-a za razoružanje naslovljenom „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti”, predstavljenom 24. svibnja 2018., glavni tajnik UN-a pozvao je na rješavanje prekomjernoga gomilanja konvencionalnog oružja i nezakonite trgovine njime.

(13) Neovlašteni ponovni izvoz i dalje je izvor preusmjeravanja SALW-a i pripadajućeg streljiva na nezakonito tržište.

(14) Potvrde o krajnjem korisniku važan su element za uspostavu učinkovitih kontrola krajnjih korisnika i smanjenje rizika od nepoželjnog preusmjeravanja SALW-a i pripadajućeg streljiva. Međutim, takve potvrde nisu zamjena za prethodnu cjelovitu procjenu rizika koja se provodi od slučaja do slučaja pri odlučivanju hoće li se ili ne izdati dozvola za izvoz,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Svrha je ove Odluke pomoći u sprečavanju preusmjeravanja malog i lakog oružja (SALW) i pripadajućeg streljiva krajnjim korisnicima ili uporabama za koje nije namijenjeno, dogovorom o zajedničkim elementima za potvrde o krajnjem korisniku u kontekstu provedbe zajedničkih pravila Unije kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme.

([3]) Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnom namjenom (SL L 134, 29.5.2009., str. 1.).

([4]) Uredba (EU) br. 258/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o provedbi članka 10. Protokola Ujedinjenih naroda protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (Protokol UN-a o vatrenom oružju), utvrđivanju odobrenja za izvoz vatrenog oružja, mjera za uvoz i provoz vatrenog oružja, njegovih dijelova i komponenata i streljiva (SL L 94, 30.3.2012., str. 1.).

([5]) Uredba (EU) 2019/125 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. siječnja 2019. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (SL L 30, 31.1.2019., str. 1.).

Članak 2.

Ova se Odluka primjenjuje na trajni izvoz SALW-a te njihovih sastavnih dijelova, dodataka i streljiva, kako je navedeno u Prilogu.

Članak 3.

Za potrebe ove Odluke, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „krajnji korisnik” znači krajnji primatelj i vlasnik izvezene robe poznat u trenutku zahtjeva za dozvolu za izvoz, u skladu s ugovornim odredbama transakcije;

2. „izvoz” znači svaka otprema robe iz carinskoga područja Unije, uključujući otpremu robe za koju se zahtijeva carinska deklaracija te otprema robe nakon njenog smještaja u slobodnoj zoni u smislu Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]);

3. „izvoznik” znači svaka fizička ili pravna osoba ili partnerstvo s boravištem ili poslovnim nastanom u Uniji koje podnosi ili u čije se ime podnosi zahtjev za dozvolu za izvoz, odnosno osoba ili partnerstvo koje u vrijeme prihvaćanja zahtjeva ima ugovor s primateljem u dotičnoj trećoj zemlji i ima potrebnu ovlast za odlučivanje o slanju robe izvan carinskog područja Unije. Ako takav ugovor nije sklopljen ili ako imatelj tog ugovora ne nastupa u vlastito ime, „izvoznik” znači osoba, subjekt ili tijelo koje ima potrebnu ovlast za odlučivanje o slanju robe izvan carinskog područja Unije. Ako na temelju tog ugovora korist od prava raspolaganja robom pripada osobi, subjektu ili tijelu s boravištem ili poslovnim nastanom izvan Unije, „izvoznik” znači ugovorna straka s boravištem ili poslovnim nastanom u Uniji.

Članak 4.

Za dozvolu države članice za izvoz robe iz članka 2. zahtijeva se temeljito provjerena potvrda o krajnjem korisniku ili odgovarajuća dokumentacija, koju je krajnji korisnik potpisao prije te dozvole.

Članak 5.

1. Države članice zahtijevaju da se u potvrde o krajnjem korisniku iz članka 4. uključe sljedeći bitni elementi u pogledu identifikacije:

(a) podaci o izvozniku (uključujući ime, adresu, tvrtku i, ako je dostupan, matični broj poduzeća);

(b) podaci o krajnjem korisniku (uključujući ime, adresu, tvrtku i, ako je dostupan, matični broj poduzeća). U slučaju izvoza privatnom poduzeću koje preprodaje robu na lokalnom tržištu, to će se poduzeće smatrati krajnjim korisnikom za potrebe ove Odluke. To ne sprječava države članice da zahtjeve za dozvole koji se odnose na izvoz preprodavačima ocjenjuju drugačije od zahtjeva za dozvole koji se odnose na izvoz krajnjim korisnicima;

(c) država krajnjeg odredišta;

(d) opis robe uključujući, ako je dostupno, broj ugovora ili broj narudžbe;

(e) ako je primjenjivo, količina ili vrijednost robe namijenjene izvozu;

(f) potpis, ime i funkcija krajnjeg korisnika te, ako dotična država članica to smatra potrebnim, ime nadležnog državnog tijela u zemlji krajnjeg odredišta;

(g) ako je primjenjivo, potvrda od strane relevantnih državnih tijela u skladu s nacionalnom praksom (uključujući datum, ime, funkciju i izvorni potpis službenika koji izdaje potvrdu);

(h) datum izdavanja potvrde o krajnjem korisniku;

([6]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (preinačena) (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

(i) ako je primjenjivo, jedinstveni identifikacijski broj ili broj ugovora koji se odnosi na potvrdu o krajnjem korisniku;

(j) naznaka o predviđenoj krajnjoj namjeni robe;

(k) prema potrebi, pojedinosti o relevantnom brokeru (uključujući ime, adresu, tvrtku i, ako je dostupan, matični broj poduzeća).

2. Države članice zahtijevaju sljedeće bitne obveze krajnjeg korisnika u odnosu na robu obuhvaćenu potvrdom o krajnjem korisniku iz članka 4. koje treba uključiti u potvrde o krajnjem korisniku iz članka 4., njegovim potpisivanjem potvrde o krajnjem korisniku:

(a) da se izvezena roba neće upotrebljavati u druge svrhe osim onih koje su navedene; i

(b) da je svaki ponovni izvoz robe:

i. izvan zemlje uvoznice ili prijenos skrbništva nad robom unutar zemlje uvoznice zabranjen; ili

ii. ograničen na popis zemalja navedenih u potvrdi o krajnjem korisniku, ili da je svaki prijenos skrbništva nad robom unutar zemlje uvoznice ograničen na popis ili kategoriju subjekata navedenih u potvrdi o krajnjem korisniku; ili

iii. izvan zemlje uvoznice ili prijenos skrbništva nad robom unutar zemlje uvoznice podliježe prethodnom pisanom odobrenju tijela države članice izvoznice. Država članica može odlučiti prenijeti ovlast za davanje takvog odobrenja na nadležna tijela zemlje uvoznice.

Članak 6.

Države članice mogu zahtijevati uključivanje sljedećih neobveznih elemenata u potvrdu o krajnjem korisniku iz članka 4.:

(a) obveza krajnjeg korisnika da u slučaju gubitka ili krađe robe obuhvaćene potvrdom o krajnjem korisniku obavijesti državu članicu izvoznicu;

(b) obveza krajnjeg korisnika da potvrdi primitak robe obuhvaćene potvrdom o krajnjem korisniku, uključujući njezinu točnu količinu;

(c) obveza krajnjeg korisnika da predstavnicima države članice izvoznice omogući provjeru na licu mjesta izvezene robe nakon otpreme uključujući detaljne aranžmane za posjete radi provjere;

(d) jamstva krajnjeg korisnika kojima se dokazuje njegova sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje oružjem i streljivom, uključujući njegovu sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje zalihama gdje će se roba skladištiti;

(e) obveza krajnjeg korisnika u pogledu stavljanja izvan pogona viška vojne opreme, što uključuje:

i. obvezu „novo za staro” - uništenje stare robe koja se zamjenjuje uvezenom robom; i/ili

ii. obvezu „uništenje nakon stavljanja izvan pogona” - uništenja uvezene robe nakon stavljanja izvan pogona.

Članak 7.

Države članice vode evidenciju izdanih potvrda o krajnjem korisniku iz članka 4. u skladu s nacionalnim pravom i praksom.

Članak 8.

Kada to smatraju potrebnim, države članice provjeravaju vjerodostojnost potpisa na potvrdi o krajnjem korisniku i, ako je to relevantno, sposobnost potpisnika da preuzme obveze u ime krajnjeg korisnika. U slučaju sumnje u vjerodostojnost potvrde o krajnjem korisniku, države članice mogu je provjeriti na bilo koji način u skladu s nacionalnom praksom. Ako se vjerodostojnost potvrde o krajnjem korisniku ne može provjeriti, država članica ne smije izdati dozvolu.

Članak 9.

Ako država članica utvrdi prijevaru u vezi s potvrdom o krajnjem korisniku, njeno krivotvorenje ili kršenje, te informacije prosljeđuje ostalim državama članicama putem internetskog sustava COARM, uzimajući u obzir relevantne nacionalne okolnosti.

Članak 10.

Države članice razmjenjuju uzorke svojih formata potvrde o krajnjem korisniku, ako su dostupni, s ostalim državama članicama putem internetskog sustava COARM.

Članak 11.

Ova Odluka stupa na snagu 31. prosinca 2021.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. siječnja 2021.

Za Vijeće
Predsjednik
A.P. ZACARIAS

PRILOG

Ova Odluka primjenjuje se na sljedeće kategorije vojne opreme, ako su te kategorije uključene u kategorije ML1, ML2, ML3 i ML4 Zajedničkog popisa robe vojne namjene Europske unije.

Sljedećim kategorijama ne prejudicira bilo kakva buduća međunarodno dogovorena definicija malog i lakog oružja (SALW) i može ih se dodatno pojasniti te se one mogu preispitati u svjetlu bilo koje buduće međunarodno dogovorene definicije SALW-a.

Kategorije vojne opreme na koje se primjenjuje ova Odluka:

(a) malo oružje:

— jurišne puške;

— poluautomatske puške i karabine, posebno konstruirane za vojnu uporabu;

— revolvere i poluautomatske pištolje, posebno konstruirane za vojnu uporabu;

— puškostrojnice;

— kratke strojnice, uključujući automatske pištolje,

(b) lako oružje:

— teške strojnice;

— topove, haubice i minobacače kalibra manjeg od 100 mm;

— bacače granata;

— netrzajne topove;

— prijenosne rakete koje se ispaljuju s ramena te druge protutenkovske sustave i sustave za protuzračnu obranu koji ispaljuju projektile, uključujući MANPADS;

(c) komponente, posebno konstruirane za kategorije opreme iz točki (a) i (b);

(d) dodaci (kao što su noćni ciljnici, prigušivači pucnja itd.) posebno konstruirani za kategorije opreme iz točki (a) i (b);

(e) streljivo izrađeno za ispaljivanje opremom iz točki (a) i (b).